

Konseilspræsident gav, sandelig ikke meget paa sig. Den Skrivelse, som er afgaaet til vedkommende Assessor den 29. September, er saa lidet indviklet, at et Ministerium under de foreliggende Forhold sandelig ikke behøvede at tage sig fulde 3 Uger til at affatte en saadan Skrivelse; den kunde have været dateret den 9. eller 10. September i Stedet for den 29. (*Sabroe*: Vi maa huske paa Sindstilstanden). I den Sindstilstand, hvori de vare, kunde de maaske ikke gøre det den 9. eller 10., men lad os saa sige den 11. eller 12. September.

Ja, jeg vender tilbage til Laanet paa de $1\frac{1}{2}$ Million. Jeg har skildret, hvorledes den højtærede Konseilspræsident Gang paa Gang var advaret, inden han gav dette Laan. Jeg ser nok, at den højtærede Konseilspræsident nu gaar og smiler. Det morer ham, at denne Forhandling trækkes ud paa denne Maade, det er formentlig ogsaa hans Villie, der sker; men der er intet i Vejen for, at denne Affære med de $1\frac{1}{2}$ Million Kroner en Dag kan vende den højtærede Konseilspræsidents Smil til Graad, det maa komme an paa en retlig Undersøgelse. Denne Affære er saa alvorlig, at smiles bort kan den ikke. . . . (*Borghjerg*: Vi kunde jo ogsaa fortsætte under Finanslovens første Behandling). . . . Ja, det kunne vi godt.

I 1906 var den højtærede Konseilspræsident advaret, og i 1907 var han advaret ved de paa Privatbankens Generalforsamling fremkomne Oplysninger, endelig er der fremkommet Advarsler gennem Udenrigsministeren, og saaledes advaret giver Finansministeren Sparekassen et Laan paa $1\frac{1}{2}$ Million, og han giver det i al Hemmelighed. Her maa jeg kræve undersøgt, hvorledes det forholder sig med denne Hemmeligholdelse. Dette er noget fuldkommen ekstraordinært. Der maa være blevet indprentet Ministeriets Embedsmænd en Hemmeligholdelsespligt, som strækker sig udover den embedsmæssige Hemmeligholdelses- og Tavshedspligt. Under hvilke Former er det sket, hvor bestemt er det sket, og til hvem er det sket? Om dette maa Embedsmændene ogsaa afhøres. . . . (*Halsted*: Under Edstvang!) Ja, selvfølgelig enhver retlig Undersøgelse maa ske under Edstvang. Det maa desuden oplyses, hvorledes den højtærede Finansminister sikrede sig, at disse $1\frac{1}{2}$ Million Kroner skulde komme Sparerne til gode, og hvorvidt dette er sket; thi det er min bestemte Opfattelse, at hvis dette ikke er sket, kan Staten ikke kræve disse $1\frac{1}{2}$

Million Kroner tilbage. Hvis den højtærede da fungerende Finansminister ikke har været i en fuldkommen velbegrunder god Tro, da han laante Alberti de $1\frac{1}{2}$ Million Kroner, mener jeg, at saa har Staten slet intet Krav paa de $1\frac{1}{2}$ Million Kroner. Men hvis de $1\frac{1}{2}$ Million Kroner ere blevne bortsvindledede og ikke ere komne de sjællandske Bønder til gode, saa mener jeg, at Staten har en moralsk Forpligtelse til at give Afkald paa disse $1\frac{1}{2}$ Million Kr. Jeg maa ogsaa spørge det ærede Medlem fra Lejre (Ole Hansen): Hvad tænkte han paa, da han gik til Statskassen for at laane $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. paa Panteobligationer? Han havde jo tidligere underskrevet paa et Millionlaan i Nationalbanken paa Panteobligationer, han havde derefter, saa vidt jeg forstaaer, skrevet under paa et Millionlaan paa Panteobligationer i Privatbanken, og nu skrev han, saa vidt jeg kan forstaa, for tredje Gang under paa et Laan paa $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. overfor Statskassen. Det er dog en højst besynderlig Forretningsgang af en Sparekasse, at den belaaner sine Panteobligationer rundt omkring i Bankerne og i Statskassen, og det maatte dog være ham saa meget mere paafaldende, som det vel ikke kunde være ham som Næstformand og gammelt Bestyrelsesmedlem i den sjællandske Bondestands Sparekasse ukendt, at der i de senere Aar var indskudt meget større Beløb i Sparekassen, end der var udlaant. Jeg antager, at Udlaanene maatte sagtne og til sidst næsten standse, fordi Alberti tog Pengene, efterhaanden som de kom ind, og han havde ikke Raad til at undvære nogen til Udlaan. Men naar dette blev iagttaget af en Bestyrelse — og det var i hvert Tilfælde Bestyrelsens Pligt at iagttage dette i de store Træk —, kan jeg ikke begribe, at Bestyrelsens Medlemmer ikke skulde gøre sig skyldige i pligtstridig Forsømmelse, naar de ere med til bestandig at gaa rundt til Banker og til sidst endogsaa til Statskassen og skaffe sig Laan ad ren ekstraordinær Vej.

Da saa Sparekassen — det vil jo sige det samme som Alberti, formoder jeg — havde faaet dette Laan paa $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., gik der nogen Tid, ikke lang Tid; saa gik Justitsministeren af, og han gik af paa Grund af Influenza, hed det sig — det stod i hele Regeringspressen. Den højtærede Konseilspræsident har nu oplyst os om, at det allerede i Marts Maaned var besluttet, at Justitsministeren skulde gaa. Ikke desto mindre udsprede hele Rege-